

Olga Macíková, Ludmila Mlýnková

Učebnice současné španělštiny Manual de Español Actual 2.díl

Vhodné
i pro samouky

Olga Macíková, Ludmila Mlýnková

Učebnice současné španělštiny

Manual de Español Actual

2. díl

Učebnice současné španělštiny, 2. díl

Olga Macíková, Ludmila Mlýnková

Computer Press, a.s., 2007. Vydání první.

Odborná korektura: Alejandro Cernuda

Jazyková korektura: Alena Vrbková

Vnitřní úprava: Jiří Kaláček

Sazba: Jiří Kaláček

Ilustrace: Richard Šmarda

Obálka: Martin Sodomka

Komentář na zadní straně obálky: Eva Mrázková

Technická spolupráce: Irena Rozvorlová

Odpovědná redaktorka: Eva Mrázková

Technický redaktor: Ivan Ducar

Produkce: Daniela Nečasová

Computer Press, a.s.,

Holandská 8, 639 00 Brno

Objednávky knih:

<http://knihy.cpress.cz>

distribuce@cpress.cz

tel.: 800 555 513

ISBN 978-80-251-1739-2

Prodejní kód: KEJ119

Vydalo nakladatelství Computer Press, a.s., jako svou 2687. publikaci.

© Computer Press, a.s. Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být kopírována a rozmnožována za účelem rozšiřování v jakékoli formě či jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu vydavatele.

PŘEDMLUVA

Milí studenti!

Jsme velmi rádi, že se s vámi setkáváme u druhého dílu Učebnice současné španělštiny a zároveň upřímně doufáme, že to s námi vydržíte až do konce! ☺

Čeká na vás spousta práce, protože se budete seznamovat se složitějšími partiiemi španělské gramatiky. Nicméně, pokud to nevzdáte, dosáhnete úrovně C1-C2 Evropského referenčního rámce. Abychom vám studium co nejvíc ulehčily, je součástí učebnice také klíč ke cvičením, přehled časování sloves, řadových číslovek a zkratk, souhrnný česko-španělský a španělsko-český slovníček. Učebnice je doplněna také nahrávkou textů a poslechových cvičení.

Každá lekce obsahuje zpravidla dva úvodní texty, následuje slovní zásoba a frazeologie, gramatický výklad a cvičení, která tvořivou formou procvičují a rozvíjejí probíranou látku. Zvláštní důraz je věnován porozumění originálnímu textu a nácviku idiomatických a hovorových obrátů, které se v ucelené podobě v žádné jiné české učebnici nevyskytují.

Látka je rozvržena do tří bloků po pěti lekcích a po každém bloku následuje lekce opakovací. Některé lekce se vrací k tématům, se kterými jsme už pracovali (škola, cestování atd.), tentokrát však v rozsáhlejší a hlubší formě, v jiných se zaměříme na témata nová (pracovní trh, životní prostředí, sdělovací prostředky atd.). Struktura závěrečného bloku, který je věnován postavení španělštiny ve světě a problematice španělsky mluvících zemí, je poněkud odlišná. Vzhledem k rozsahu informací jsme se snažily vybrat ty nejdůležitější údaje a zdaleka si nečiníme nárok na úplnost. Účelem těchto lekcí není podat vyčerpávající přehled dat, historických událostí a postav, nýbrž pootevřít vám dveře do fascinujícího světa jiného kontinentu.

Přejeme vám hodně úspěchů a doufáme, že se ani tentokrát s námi nebudete nudit!

Autorky

Naše zvláštní poděkování patří Davidu Utrerovi a Alexandru Cernudovi za pečlivou korekturu a mnoho užitečných rad.

Nuestro agradecimiento especial a David Utrera y Alejandro Cernuda por la meticulosa corrección y muchos consejos útiles.

Symbolem jsou označeny texty, které si můžete poslechnout na audionahrávce ve verzi knihy s CD (KEJ117).

= poznámka

= všimněte si!

OBSAH

1. LEKCE – LA GENTE

STR. 1

Nuevo diario de Bridget Jones

¿Cómo son los jóvenes europeos de hoy?

Použití subjuntivu po spojkách ■ Použití subjuntivu ve vedlejších větách vztažných ■ Použití subjuntivu ve větách způsobových ■ Předmět přímý podstatných jmen životných ■ Tvoření slov opačného významu ■ Distributivní funkce předložek A a POR ■ Další významy sloves HACER a HACERSE ■ Předložka DE v přívlastku ■ DICHOS Y REFRANES

2. LEKCE – LA VIVIENDA

STR. 19

La casa soñada

Ciudades en expansión

Použití subjuntivu po neosobních výrazech a při vyjádření pochybnosti, nejistoty ■ Subjuntiv imperfekta (pretérito imperfecto de subjuntivo) ■ Použití subjuntivu imperfekta ■ Sousednost časová u subjuntivů ■ Poznámky ke shodě ve španělštině ■ Zkracování vztažných vět ■ DICHOS Y REFRANES

3. LEKCE – LA VIDA ESTUDIANTIL

STR. 39

La aventura de un estudiante medieval

¿Cómo está la universidad hoy?

Podmínková souvětí II. typu ■ Použití subjuntivu po slovesech myšlení a smyslového vnímání ■ Budoucí čas složený (futuro perfecto de indicativo) ■ Zlomky ■ Postavení přídavných jmen v postupně rozvíjejícím přívlastku ■ Psaní velkých písmen ■ Sloveso GRADUARSE (získat titul/vzdělání, absolvovat) a jeho vazby ■ Sloveso PONERSE + přídavné jméno ■ DICHOS Y REFRANES

4. LEKCE – EL TRABAJO

STR. 59

Una entrevista de trabajo

Mercado laboral

Použití subjuntivu po spojkách časových ■ Použití subjuntivu ve větách hlavních po výrazech vyjadřujících možnost, pravděpodobnost ■ Příčestí absolutní ■ Zpodstatnělý infinitiv ■ Infinitiv složený ■ Množné číslo podstatných jmen cizího původu ■ Používání předložek v číselných údajích ■ DICHOS Y REFRANES

5. LEKCE – EL OCIO

STR. 79

Encuesta en la calle

Jóvenes y tiempo libre

Přídavná jména se slovesy SER a ESTAR a jejich vazby ■ Vazby sloves SER a ESTAR s předložkou DE ■ Vazba ESTAR HECHO + podstatné jméno ■ Slovesa 2. a 3. slovesné třídy s -ñ- a -ll- ve kmeni ■ Slovesa s přízvučným -ú- ve kmeni ■ Zkratky a zkratková slova ■ Přídavné jméno TAL (takový) ■ Sólo – solo ■ DICHOS Y REFRANES

REPASO I – LA VIDA SOCIAL

STR. 99

Felicitaciones ■ La boda ■ El bautizo y la primera comunión ■ El fallecimiento

6. LEKCE – EL TURISMO

STR. 113

¡Viva la aventura!

Viajar con los mínimos recursos y disfrutar al máximo

Subjuntiv perfekta (pretérito perfecto de subjuntivo) ■ Použití subjuntivu perfekta ■ Vzájemný vztah časů oznamovacího způsobu a subjuntivů ■ Použití subjuntivů a sou slednost časová ve složitějších souvětích ■ Queísmo a dequeísmo ■ Medio/media ve funkci přídavného jména a příslovce ■ DICHOS Y REFRANES

7. LEKCE – MEDIO AMBIENTE

STR. 133

Diario del astronauta

Bajo el efecto invernadero

Gerundium minulé/složené (gerundio perfecto/compuesto) ■ Gerundium absolutní a závislé ■ Subjuntiv předminulého času (pretérito pluscuamperfecto de subjuntivo) ■ Použití subjuntivu předminulého času ■ Soudslednost časová u subjuntivů – shrnutí ■ Podmiňovací způsob minulý ■ Podmínková souvětí III. typu ■ Podmínková souvětí – shrnutí ■ Funkce infinitivu ■ Některá časová vyjádření ■ DICHOS Y REFRANES

8. LEKCE – MENS SANA IN CORPORE SANO

STR. 153

Subjuntivitis

Dieta mediterránea

Podmínkové věty a konstrukce ■ Španělské předložky (I) ■ Předložka A ■ Slovesa s předložkou A ■ Předložka DE ■ Slovesa s předložkou DE ■ Vyjadřování nekonkrétního místa ■ DICHOS Y REFRANES se slovy označujícími části těla

9. LEKCE – MEDIOS DE COMUNICACIÓN

STR. 177

Cómo hacerse famoso y no morir en el intento

Del periódico a Internet

Přípustková souvětí ■ Španělské předložky (II) ■ Předložka EN ■ Slovesa s předložkou EN ■ Předložka PARA ■ Předložka POR ■ Slovesa s předložkou POR ■ Slovesa RECORDAR a ACORDAR(SE) ■ Slovesa CONVENCER a VENCER ■ DICHOS Y REFRANES se slovesem tener

10. LEKCE – EL TRANSPORTE

STR. 201

Road movie

El transporte en España

Španělské předložky (III) ■ Předložka DESDE ■ Ustálená spojení s předložkou DESDE ■ Předložka HASTA ■ Ustálená spojení s předložkou HASTA ■ Předložka HACIA ■ Předložka CON ■ Slovesa s předložkou CON ■ Předložka SIN ■ Předložka ANTE ■ Předložka TRAS ■ Předložka BAJO ■ Předložka ENTRE ■ Předložka SOBRE ■ Číslovky násobné a kolektivní ■ Početní úkony ■ Nepravidelné sloveso YACER (ležet) ■ DICHOS Y REFRANES se slovesem poner

REPASO II – ¡VAMOS A LA FIESTA!

STR. 223

Fiestas de Navidad ■ Semana Santa ■ Camino de Santiago ■ Los Sanfermines de Pamplona ■ Las Fallas de Valencia

11. LEKCE – EL ESPAÑOL EN EL MUNDO

STR. 235

Los países hispanohablantes

Situación de las lenguas indígenas de Hispanoamérica

El español versus el castellano ■ Základní rozdíly mezi španělskou a latinskoamerickou variantou španělštiny (výslovnost, tvarosloví a skladba, slovní zásoba) ■ Španělské předložky (IV) ■ Předložka CONTRA ■ Předložka DURANTE ■ Předložka SEGÚN ■ Předložka EXCEPTO ■ Předložka INCLUSO ■ Předložka MEDIANTE ■ Předložka SALVO ■ Předložkové výrazy ■ Subjuntiv budoucího času ■ Jednoduchý subjuntiv budoucího času (futuro imperfecto de subjuntivo) ■ Složený subjuntiv budoucího času (futuro perfecto de subjuntivo) ■ Přídavné jméno SIGUIENTE ■ AÚN – AUN ■ DICHOS Y REFRANES se slovesem hacer

12. LEKCE – ESPAÑA (DE NUEVO)

STR. 263

Un poco de historia y cultura

Economía de España

Člen – shrnutí ■ Člen určitý ■ Užívání členu středního rodu LO ■ Člen neurčitý ■ Vynechávání členu ■ Jména dynastií a obecně známých rodin ■ Zájmeno ALGUNO v záporné větě ■ DICHOS Y REFRANES se slovesem salir

13. LEKCE – AMÉRICA LATINA (I)

STR. 293

La geografía de América Latina

Las huellas checas en América Latina

Opisné vazby slovesné (perífrasis verbales) – shrnutí ■ Začátek děje ■ Pokračování a trvání děje ■ Opakování děje ■ Obvyklé opakování děje ■ Ukončení a přerušení děje ■ Pravděpodobnost nebo domněnka ■ Povinnost nebo nutnost ■ Ukončenost a výsledek děje ■ Psaní velkých písmen (uso de mayúsculas) – shrnutí ■ Množné číslo podstatných

a přídavných jmen zakončených na -í a -ú ■ Množné číslo podstatných jmen se změnou přízvuku ■ ASIMISMO – ASÍ MISMO ■ DICHOS Y REFRANES se slovesem sacar

14. LEKCE – AMÉRICA LATINA (II)

STR. 317

Un poco de historia

La cultura de Hispanoamérica

Interpunkční znaménka (signos de puntuación) ■ Interpunkce (puntuación) ■ Předminulý čas závislý (pretérito anterior, antepretérito) ■ Předpony trans-/tras-; sub-/su-; pseudo-/seudo- ■ DICHOS Y REFRANES se slovesem estar

15. LEKCE – AMÉRICA LATINA (III)

STR. 347

Una aproximación a la economía de América Latina

El presente

Tvoření nových slov (shrnutí a doplnění) ■ Slovesa s dvojím přičestím ■ Vazby ať by/je tomu jakkoliv, víc než kdokoliv/cokoliv, víc než kdy jindy ■ Užívání podstatného jména COSA ve vazbách ■ Sloveso PARECER ■ Výraz pokud jde/se jedná o, co se týká (čeho) ■ DICHOS Y REFRANES se slovesem dar

REPASO III – FIESTAS Y FOLCLORE DE HISPANOAMÉRICA

STR. 373

Día de Muertos ■ Pachamama ■ Procesiones de Semana Santa ■ Carnavales ■ Música tropical

KLÍČ KE CVIČENÍM

STR. 385

LECCIÓN UNO PRIMERA LECCIÓN

Nuevo diario de Bridget Jones

2 de mayo: Sí, ya me he decidido: voy a cambiar en mí todo lo que se pueda cambiar. No quiero acabar como una solterona, fumando 30 cigarrillos al día y envidiando los novios a las demás. Quiero encontrar un chico que me comprenda, con quien me lleve bien y con quien pueda compartir mi vida. ¿Un sueño imposible de realizar? No, nada de eso, mi querido diario, el que quiera conseguir algo, que se arriesgue... Sé que falta sólo un poco y que Antoñito Banderito va a ser mío. Ya se ha fijado en mí, pero está indeciso porque también se ha fijado en las piernas interminables de Carmela. No me queda otro remedio: tengo que encontrar a alguien que me ayude a conseguir un nuevo físico (¡pero que no me cueste un ojo de la cara!). Y si no lo logro, tendré que envenenar a la maldita de Carmela.

4 de mayo: Ayer dibujé mi nuevo retrato: cara ovalada sin arrugas, fascinantes ojos negros (ya me he comprado lentes de contacto de colores), nariz perfecta (¡espero no acabar convertida en Michael Jackson!), labios llamativos, barbilla fina, pecho atractivo... Con todos estos cambios dejaré de estar enfurruñada y pondré siempre una cara sonriente. ¡Así lo atraparé!

5 de mayo: Peso 75 kg. Me voy a suicidar... No, mejor voy a sacar más dinero del banco y voy a hacerme una liposucción. ¡No puedo salir a la calle sin que me remodelen del todo!

6 de mayo: Hoy he hablado con el cirujano, Enrique Cortolotodo. No le entendí mucho porque hablaba spanglish, pero del resto parecía simpático. Me han impresionado sus manos: tiene unos dedos larguísimos. Creo que le agrada su profesión así que voy a dejarle que me opere tal y como le parezca mejor. Además su sala de espera estaba

llena de gente, por lo que deduzco que debe de ser un cirujano en quien se puede confiar. Sólo me extrañó un poco una cosa: todos estaban acompañados de un animal.

7 de mayo: Al salir de la oficina he visto a Antoñito. La maldita de Carmela le daba vueltas como una serpiente hambrienta loca por comerse un ratón. ¡LA ODIO! No entiendo cómo ese chico puede estar tan ciego. Tengo que hacer algo antes de que Antoñito caiga en la trampa.

25 de mayo: Dos semanas después de la operación por fin me he visto en el espejo. ¡Yupi! Lo he logrado. Parezco una actriz (¡y no me parezco nada a Michael Jackson!). Lo mejor que puedo hacer ahora es sacarme una foto y enviársela a Antoñito para que se quede mudo de la sorpresa. Nadie que tenga dos dedos de frente puede dejar escapar una oportunidad así. (Bueno, sólo espero que no esté equivocada...).

28 de mayo: Ay, no, ya he visto a esos dos y es evidente que la serpiente ya ha devorado al ratón. Ya me duelen las mandíbulas de sonreír tanto y todo en vano...

30 de mayo: Nunca hay que resignarse. El doctorcito Cortolotodo no está nada mal. Hoy hemos cenado juntos en una terraza y lo hemos pasado bien. Sólo me sorprendió una cosa: todas las señoras jubiladas que iban de paseo con sus perros le saludaban muy alegremente... y las señoras no parecían nada rejuvenecidas, pero los perros sí...

¿Cómo son los jóvenes europeos de hoy?

No hace falta ser antropólogo para darse cuenta de que lo más llamativo de los jóvenes europeos es lo mucho que comparten: los mismos valores (amigos y familia), aficciones (lo que cambia es la cantidad de dinero que pueden gastar en ellas), indiferencias (política y religión), dificultades (acceso al mundo laboral y a la vivienda), formas de comunicación (blogs, sms), aspiraciones (seguridad y estabilidad, más que aventura...). Las diferencias, cuando existen, no son entre países, sino más bien entre mundo rural y urbano. Otra característica interesante y paradójica de la juventud europea es la prolongación de la adolescencia: una tercera parte de quienes tienen 30 años viven todavía en casa de sus padres.

(Adaptado de El País)

VOCABULARIO

acompañado (de) – doprovázený (*kým*)

adaptar – upravit

adelgazar – zhubnout

adolescencia f – mládí, adolescence

afición f – záliba, koníček

agradar – líbit se, pùsobit potěšení

amistad f – přátelství

amor: hacer el ~ – milovat se

anciano m – starý člověk

animal m – zvíře, živočich

antes (de) que – dříve než

antropólogo m – antropolog

arriesgarse – riskovat, odvážit se

arruga f – vráska

aspecto m – vzhled; aspekt

~ **físico** – tělesný vzhled

aspiración f – touha

aspirar (a) – aspirovat (na), ucházet se/usilovat (o)

atrapar – nachytat; (*hovor.*) ulovit (*kobo*)

barbilla f – špička brady

cambio m – změna

cana f – šedivý vlas, šedina

canción *f* – píseň
característica *f* – charakteristika, charakteristický rys
carrera *f* – studium, studia; kariéra, profesionální dráha
ciego – slepý
cigarrillo *m* – cigareta
cínico – cynický
cirugía *f* **estética** – plastická chirurgie
cirujano *m* – chirurg
comunicación *f* – komunikace; sdělení, zpráva
confesar (ie) – přiznat
conjunto *m* – soubor; celek
consumir – konzumovat, spotřebovat
corrupción *f* – korupce
cuestión *f* – záležitost, otázka
cumplir – (s)plnit; dovršit
decencia *f* – slušnost, mravnost
definir – definovat, určit
delincuencia *f* – zločinnost, delikvence
derecho *m* **(a)** – právo (*na*)
desenfreno *m* – nevázanost, prostopášnost
desorientado – dezorientovaný
devorar – sežrat, pohltit
difícultoso – obtížný, nesnadný
dignidad *f* – důstojnost, vážnost
distinguir – rozlišovat, rozeznávat
dogmático – dogmatický
droga *f* – droga
educado – vychovaný
egoísta – egoistický
encuestado – dotázaný
enfrentar (+ 4. p.) – čelit (*čemu*)
enfurruñado – zamračený, zakaboněný
envenenar – otrávit
envidiar (a) – závidět (*komu*)
equivocado – mylný, nesprávný
estar ~ – mýlit se, plést se
estabilidad *f* – stabilita, stálost
estúpido – hloupý, pitomý, stupidní
exigir (j) (a) – vyžadovat (*od*)
extracto *m* – výňatek
fascinante – fascinující
finalizar – ukončit, skončit
fino – jemný; vybraný, uhlazený (o chování)
físico *m* – zevnějšek, vzhled
generoso – velkomyslný, štědrý
hambriento – hladový
heredero *m* – dědic, následovník, nástupce
ideal *m* – ideál
imposible – nemožný
imprimir – zapůsobit, učinit dojem (*na koho*)
inaceptable – nepřijatelný
inalcanzable – nedosažitelný
resulta ~ – je nedosažitelný

indeciso – nerozhodný, váhavý
indicar – uvést
indiferencia *f* – lhostejnost, nezájem
iniciarse (en) – začít/obeznámit se (*s*)
inmediato – okamžitý
interminable – nekonečný
juicio *m* – názor; zdravý rozum
a su ~ – podle vašeho/jeho názoru
juventud *f* – mládež
labio *m* – ret
laboral – pracovní
mundo ~ – pracovní trh, svět práce
lente *m, f* **(de contacto)** – (kontaktní) čočka
ley *f* – zákon
liposucción *f* – liposukce
llamativo – nápadný, křiklavý
loco (por) – zblázněný (do)
mañugar – časně vstávat, přivstat si
maldito – prokletý, zatracený
maleducado – nevychovaný, špatně vychovaný
mandíbula *f* – čelist
materia *f* – záležitost, věc
medicamento *m* – lék
modificar – změnit
moral *f* – morálka
mudo – němý
nariz *f* – nos
obeso – obézní
odiar – nenávidět
orgia *f* – orgie
ovalado – oválný
paradójico – paradoxní
paro *m* **(šp.)** – nezaměstnanost
parte: una tercera ~ – třetina
paso *m* – ubíhání, míjení (času); postup
~ del tiempo – čas, zub času
pecho *m* – prsa, hrud', hrudník
peligroso – nebezpečný
porquería *f* – (*hovor.*) prasečina, prasárna, svinstvo
prevenir (jako venir) (+ 4. p.) – předejít, zabránit (*čemu*); (*contra*) varovat (*před*)
prolongación *f* – prodloužení
racismo *m* – rasismus
rasgo *m* – rys (*charakteristický apod.*)
ratón *m* – myš (*i u počítače*)
Recursos *mpl* **Humanos** – lidské zdroje
rejuvenecer (zc) – omladit, omládnout
religión *f* – náboženství
remedio *m* – prostředek (*proti čemu*)
remodelar – přebudovat, předělat
resignarse – smířit se, vzdát se
responsable – (z)odpovědný
resultar – vyplynout, vyplývat; ukázat se, být
rural – venkovský, vesnický

sala *f* de espera – čekárna
salir – dopadnout (jak)
seguridad *f* – bezpečnost
serpiente *f* – had
sexo *m* – pohlaví; sex
sin que – aniž (by)
sincero – upřímný
sociedad *f* – společnost
solterón *m* – starý mládenec
solterona *f* – stará panna
sonriente – usměvavý, usmívající se
suicidarse – spáchat sebevraždu
temprano – časný, raný

edad *~a* – útlý věk
titularse – nazývat se
tolerante – tolerantní
tornarse – stát se (*jakým*)
trampa *f* – past, léčka
urbano – městský
vestimenta *f* – oděv, oblečení
veterinario *m* – veterinář
violencia *f* – násilí
vivienda *f* – bydlení
vomit *r* – zvracet
vuelta *f* – obrát, otočení
dar *~s a* – točit se kolem

Sloveso **resultar** se velmi často spojuje s přičestím/přídavným jménem a označuje výsledek děje. Do češtiny překládáme většinou pouze slovesem být + přičestí/přídavné jméno.

Para muchos resulta inalcanzable.
 150 mil personas resultaron heridas.

*Pro mnohé je to nedosažitelné.
 Bylo zraněno 150 000 osob.*

FRASEOLOGÍA

¡Nada de eso!

El que quiera conseguir algo,
 que se arriesgue.

No me queda otro remedio.

Espero no acabar convertida en Michael
 Jackson.

Pondré siempre cara sonriente.

¡Así lo atraparé!

Va a remodelarme del todo.

Carmela le daba vueltas como
 una serpiente.

Antoñito va a caer en la trampa.

No me parezco nada a mis padres.

Voy a sacar una foto del puente.

Voy a sacarme una foto.

Tengo que sacar dinero del banco.

Va a quedarse mudo de la sorpresa.

No puede dejar escapar una
 oportunidad así.

El doctorcito no está nada mal.

¡No hay derecho a que se la pasen tan bien! (LA)

Cenamos juntos y lo pasamos muy bien. (Šp.)

Nic takového!

Kdo chce něčeho dosáhnout, ať riskuje.

Nezbývá mi nic jiného.

Doufám, že nedopadnu/nebudu vypadat
 jako Michael Jackson.

Budu se pořád usmívat.

Tak ho ulovím!

Úplně mě předělá.

Carmela se kolem něj ovíjela jako had.

Toniček spadne do léčky/naletí.

Vůbec se nepodobám svým rodičům.

Vyfotografuji ten most.

Vyfotím se/Nechám se vyfotit.

Musím vybrat peníze z banky.

Oněmí úžasem.

Nemůže si nechat ujít takovou příležitost.

Ten doktůrek není vůbec špatný.

Nemají právo, aby si to tak užívali!

Povečeřeli jsme spolu a bylo to moc fajn.

GRAMÁTICA

1. Použití subjuntivu po spojkách

Při výkladu o subjuntivu v 16. lekcí 1. dílu jsme uvedli, že jeho použití ve vedlejších větách závisí především na charakteru slovesa v hlavní větě nebo na určité spojce. Některé spojky vyžadují použití subjuntivu ve všech případech, po jiných se používá – v závislosti na okolnostech – buď oznamovacího způsobu nebo subjuntivu.

Subjuntiv musíme klást vždy po následujících spojkách:

PARA QUE (aby)

A FIN DE QUE (aby)

ANTES (DE) QUE (dříve než)

SIN QUE (aniž by)

+

SUBJUNTIV

Voy a enviarle la foto **para que se quede** mudo de la sorpresa. *Pošlu mu fotku, aby oněměl překvapením.*

Tengo que hacer algo **antes de que caiga** en la trampa. *Musím udělat něco dřív, než padne do léčky.*

No puedo salir **sin que me remodelen** del todo. *Nemůžu vyjít ven, aniž by mě celou přeměnili.*

Znovu připomínáme, že pokud mají **obě části souvětí stejný podmět, zkracujeme vedlejší větu pomocí příslušné předložky s infinitivem:**

Tengo que adelgazar **para encontrar** un chico.

Antes de salir, voy a prepararlo todo.
Se fue **sin despedirse**.

Musím zhubnout, abych našla nějakého kluka.

*Než odejdu, všechno připravím.
Odešel, aniž by se rozloučil.*

2. Použití subjuntivu ve vedlejších větách vztažných

Ve vedlejších větách vztažných se rovněž za určitých okolností používá subjuntivu, ačkoliv zde není jeho užití řízeno ani spojkou, ani charakterem slovesa ve větě hlavní. Na rozdíl od vztažných vět s oznamovacím způsobem, které informují o něčem či někom konkrétním, **vztažné věty se subjuntivem vyjadřují nejistotu, možnost – vztahují se tedy k osobám, věcem a okolnostem neznámým, jejichž existence je nejistá, možná.** V češtině bývá v takové vedlejší větě často podmiňovací způsob:

El profesor de español que **tenemos** ahora es muy bueno.

Ten profesor španělštiny, kterého teď máme, je moc dobrý.

×

Quiero encontrar un chico que me

Chci najít nějakého kluka, který by mi

comprenda, con quien me **lleve** bien
y con quien **pueda** compartir mi vida.
El que **quiera** conseguir algo,
que se arriesgue.
Estoy buscando una cámara digital
que no **sea** demasiado cara.

*rozuměl, se kterým bych dobře
vycházela a se kterým bych sdílela život.
Kdo chce/by chtěl něčeho dosáhnout,
ať riskuje.
Hledám digitální fotoaparát, který by
nebyl příliš drahý.*

- Vztažné věty se subjuntivem se vyskytují velmi často jako součást **otázků na existenci** někoho nebo něčeho, případně v popření této existence (v záporné odpovědi):

¿Conoces a alguien que **hable** chino? *Znáš někoho, kdo by mluvil/mluví čínsky?*
No conozco a nadie que **hable** chino. *Neznám nikoho, kdy mluví/by mluvil čínsky.*

- V kladné odpovědi na takovou otázku však máme na mysli konkrétní osobu, a proto v ní použijeme **oznamovací způsob**:

Sí, conozco a alguien quien **habla** chino: *Ano, znám někoho, kdo mluví čínsky:
el señor Li. pan Li.*

- Subjuntivu užíváme také v odpovědích na otázku, když chceme vyjádřit lhostejnost:

¿Vamos al cine o al teatro? – *Půjdeme do kina nebo do divadla? –*
Lo que tú **quieras**. *Jak chceš.*

- Všimněte si rozdílu:

Busco **al** estudiante que **quiere**
compartir piso.

*Hledám toho studenta, který chce
bydlet ve společném bytě.*

×

Busco **un** estudiante que **quiera**
compartir piso.

*Hledám studenta, který by chtěl bydlet
ve společném bytě.*

- V některých případech můžeme ve větě použít buď oznamovacího způsobu nebo subjuntivu v závislosti na vnímání ze strany mluvčího:

Nuestro manual sirve para las personas
que **quieren/quieran** aprender
bien español.

*Naše učebnice je určena pro lidi,
kteří se chtějí/by se chtěli naučit dobře
španělsky.*

Oznamovacího způsobu používáme i ve větách, které vyjadřují **všeobecné pravdy**, aniž bychom měli na mysli konkrétní osobu nebo událost. **Týká se to hlavně přísloví:**

Al que madruga Dios le ayuda.
Quien no se arriesga no pasa la mar.
El que no trabaja no come.
El que no llora no mama.

*Ranní ptáče dál doskáče.
Risk je zisk.
Kdo nepracuje, ať nejí.
Líná huba, hotové neštěstí.*

3. Použití subjuntivu ve větách způsobových

Ve způsobových vedlejších větách se používají různé spojky, po kterých může stát sloveso v oznamovacím způsobu nebo v subjuntivu. **Pokud konstatujeme skutečnost, používáme oznamovací způsob, jestliže vyjadřujeme nejistotu či možnost, kládeme subjuntiv.**

DE (LA) MANERA/DE(L) MODO (EN) QUE (tak, že; tak, aby)

IGUAL QUE (stejně jako/jakoby)

SEGÚN (jak; podle toho, jak)

TAL Y COMO (tak, jak)

COMO (jak, jakoby)

DE TAL/LA FORMA QUE (tak, že; tak, aby)

Lo haré según le digas.
Siempre lo hace según le ordeno.
Le agrada su profesión así que voy a dejarle que me opere tal y como le parezca mejor.

*Udělá to tak, jak mu řekneš.
Vždy to dělá tak, jak mu nařizují.
Jeho povolání ho těší, takže ho nechám, aby mě operoval tak, jak uzná za nejbodnější.*

Všimněte si: V češtině nám v řadě případů pomůže spojka aby, která bývá součástí spojkového výrazu. V takovém případě musíme použít ve vedlejší větě vždy subjuntivu. Věty, které vyžadují subjuntiv, bývají často také v budoucím čase, neboť ten většinou vyjadřuje něco možného, zatím nejistého.

Habla **de manera que es** imposible entenderle.

Mluví **tak, že** je nemožné mu rozumět.

×

¡Habla **de manera que te comprendan todos!**

Mluv **tak, aby** ti všichni rozuměli!

Jedině způsobová spojka **SIN QUE se pojí vždy se subjuntivem** (viz výše).

4. Předmět přímý podstatných jmen životných

Jak již víte, 4. pád životných podstatných jmen se pojí s předložkou **a**. To platí beze zbytku pro vlastní jména a podstatná jména se členem určitým. U podstatných jmen se členem neurčitým existují dvě možnosti.

■ Předmět přímý bez předložky:

Předmětem je obecné podstatné jméno, kterého je užito všeobecně, aniž bychom měli na mysli konkrétní osobu. Je to častý případ např. v inzerátech po slovesech *buscar*,

necesitar, preferir, querer apod. Všimněte si, že v těchto případech se obvykle používá ve vedlejší větě subjuntivu (nejedná se o konkrétní osobu).

Buscamos un camarero que sepa hablar ruso. *Hledáme číšníka, který by uměl rusky.*
 Quiero encontrar un chico que me *Chci najít kluka, který by mi rozuměl.*
 comprenda.

■ Předmět přímý s předložkou **a**:

¿Qué desea usted? – Busco **a** un camarero. *Co si přejete? – Hledám jednoho číšníka. (konkrétní osobu)*

5. Tvoření slov opačného významu

Slova opačného významu se tvoří ve španělštině pomocí různých předpon:

im-, in-, ir-, i-	imposible, inimaginable, irregularidad...
des-, de-, dis-	desempleo, desnutrición, deformar, disgustar...
a-, an-	atípico, analfabeta...
anti-	antifascista...
contra-	contradecir (<i>odporovat, odmlouvat</i>)

6. Distributivní funkce předložek **A** a **POR**

Ve spojení s časovými jednotkami *día, mes, semana, año*, během kterých se něco opakuje, používáme předložky **A** a **POR**.

dos veces a la semana /por semana	<i>dvakrát týdně</i>
treinta cigarrillos al día /por día	<i>30 cigaret denně</i>

Časový údaj hora (*minuto, segundo*) ve spojení s rychlostí se užívá jen se spoj-
 kou **POR**: **50 kilómetros por hora**

7. Další významy sloves **HACER** a **HACERSE**

■ Sloveso **HACER + INFINITIV** se používá ve významu: nechat/dát něco udělat nebo způsobit, aby se něco stalo.

Hice limpiar el abrigo de invierno.	<i>Dal jsem vyčistit zimní kabát.</i>
Le hizo callar.	<i>Umlčel ho.</i>
Ahora vamos a hacerlos entrar.	<i>Teď je zavoláme dále.</i>
¡Hágase la luz!	<i>Budiž světlo!</i>
De repente se hizo de noche.	<i>Najednou se setmělo.</i>

■ Sloveso **HACERSE** se používá v základním významu udělat si, ale má i řadu dalších, např.: dělat/tvářit se jako a rovněž nechat/dát si něco udělat.

Pablito no duerme, pero se hace el dormido.	<i>Pavlíček nespí, ale dělá, že spí.</i>
Me haré una liposucción.	<i>Nechám si udělat liposukci.</i>

Vazba **HACERSE PASAR POR...** má význam vydávat se za... :

Se hacen pasar por médicos.

Vydávají se za lékaře.

8. Předložka DE v přívlastku

Jestliže má přívlastek citové zabarvení, používá se často konstrukce s předložkou de:

la maldita **de** Carmela

ta proklatá/zpropadaná Carmela

el tonto **de** mi hermano

ten můj blbý bratr/ten blbec, můj bratr

DICHOS Y REFRANES

Eso me costó un ojo de la cara.

To mě stálo majlant/nekřesťanské peníze.

No está en su (sano) juicio.

Není při smyslech.

No tiene dos dedos de frente.

Nemá ani za mák/špetku rozumu.

Antes de que te cases, mira lo que haces.

Dvakrát měř a jednou řež.

Al que madruga Dios le ayuda.

Ranní ptáče dál doskáče.

Quien no arriesga no pasa la mar.

Risk je zisk./Kdo se bojí, nesmí do lesa.

El que no trabaja no come.

Bez práce nejsou koláče./Kdo nepracuje, ať nejí.

Quien no llora no mama.

Líná huba, hotové neštěstí.

¡Maldita sea!

Krucinál!/Hergot!

1

EJERCICIOS

1. Doplňte správný tvar subjuntivu.

1. No voy a la fiesta sin que Pepe ... (acompañarme). 2. Antes de que ... (casarse), mira lo que haces. 3. Si quieres atrapar a Antoñito, debes hacer algo para que ... (fijarse) en ti. 4. Inspector, ¿qué están buscando? – Confieso que no lo sabemos muy bien, algo que ... (servirnos) de pista y ... (ayudarnos) a descubrir quién ha envenenado a Carmela Díaz. 5. Es importante que no ... (darle-tú) muchas vueltas al asunto y que ... (explicarlo) de manera que todos ... (entenderlo) rápidamente. 6. No puedo irme sin que ... (sacarnos-nosotros) una foto delante de la tumba de Cervantes. 7. No nos gusta, pero tendremos que hacerlo según ... (ordenarlo) el jefe. 8. Tenemos que buscar a alguien en quien ... (poder) confiar. 9. ¿Puedo ayudarla en algo? – Sí, estoy buscando un orde-

nador portátil que no ... (ser) demasiado caro. 10. ¿Te apetece salir esta noche? – No sé, me da igual, como tú ... (querer).

2. Doplňte podle kontextu oznamovací způsob nebo subjuntiv.

1. Los profesores de español, que generalmente ... (estar) un poco locos, suelen ser personas muy simpáticas. 2. A ver, ¿qué tipo de chico estás buscando? – Pues, uno que ... (ser) guapo, que no ... (fijarse) en otras chicas, que no ... (ir) de copas todas las noches, que ... (ganar) mucho dinero y que sólo ... (quererme) a mí. 3. Me impresiona la gente que ... (saber) olvidarse de los problemas. 4. Buscamos un economista con 5 años de experiencia que ... (estar) dispuesto a viajar y que ... (hablar) inglés y francés. 5. Julia no es mi hermana, pero no conozco a otra persona que ... (parecerse) tanto a mí. 6. Escribí el informe tal y como el jefe lo ... (pedir), pero no le ... (gustar). 7. Enrique ... (estudiar) Medicina como ... (desear) sus padres, pero no me parece que le ... (agradar) la profesión de médico. 8. Si ... (tener-tú) dos dedos de frente, te darás cuenta de que no vale la pena que ... (seguir) llorando por ese tonto de Manuel. 9. Lo mejor que ... (poder-nosotros) hacer es no hacer nada.

3. Přeložte do španělštiny.

1. Potřebuje, abys jí pomohl. 2. Neodejdu, aniž bys mi to vysvětlil. 3. Hned jim to řeknu, aby všichni oněměli závistí. 4. Musíme něco udělat, aby si toho šéf nevšiml. 5. Neznám nikoho, kdo by byl statečný, když narazí o půlnoci na ducha. 6. Udělej to tak, jak uznáš za vhodné. 7. Připravili jsme všechno tak, jak si to přáli. 8. Odešla, aniž by nám řekla jediné slovo. 9. Zhubnul dvacet kilo, takže ho teď nikdo nepozná. 10. Dřív než to definitivně vzdáš, dobře si to rozmysli.

4. Doplňte vhodně výrazy z nabídky.

hacen, pecho, vomitar, liposucción, peligrosos, alcanzan, morenos, locos, médicos, lentes de contacto, alimentos, conocida, adelgazar, arrugas, inmediatos

SE BUSCAN

Jorge Ramírez, llamado Ratón, y su esposa Melanesa, como Serpiente. Se pasar por, aunque son veterinarios. Ofrecen a las personas obesas medicamentos para que, en realidad, son para perros. Prometen efectos, pero no dicen que éstos se porque, tras tragarlos, la gente se pone a durante toda una semana. Jorge Ramírez es alto, de ojos y cabello rizado. Su cara está llena de y por eso parece estar siempre enfurruñado. Melanesa es una mujer que vuelve a los hombres porque es alta, rubia y de atractivo. Hace un mes se hizo una, por eso está delgadísima. Tiene ojos morenos, pero usa de colores. Atención: los dos son muy

